

Особливості обліку фінансових результатів сільськогосподарських підприємств

Тредіт В.Є.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва

Ковальова О.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва

У статті визначено і узагальнено сучасне тлумачення сутності фінансових результатів у нормативно-правових актах та наукових публікаціях. Досліджено особливості сільськогосподарського виробництва, які впливають на процес бухгалтерського обліку фінансових результатів. Запропоновано напрями удосконалення бухгалтерського обліку фінансових результатів шляхом запровадження типової форми довідки-розрахунку, що підвищить аналітичність та правильність їх розрахунку у сільськогосподарських підприємствах.

Ключові слова: фінансові результати, прибуток, збиток, доходи, витрати, сільськогосподарське підприємство.

Тредит В.Е., Ковалёва Е.В. ОСОБЕННОСТИ УЧЁТА ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье определены и обобщены современные толкования сущности финансовых результатов в нормативно-правовых актах и научных публикациях. Исследованы особенности сельскохозяйственного производства, влияющие на процесс бухгалтерского учета финансовых результатов. Предложены направления совершенствования бухгалтерского учета финансовых результатов путем введения типовой формы справки-расчета, что повысит аналитичность и правильность их расчета в сельскохозяйственных предприятиях.

Ключевые слова: финансовые результаты, прибыль, убыток, доходы, расходы, сельскохозяйственное предприятие.

Tredit V.E., Kovalyova O. V. FEATURES ACCOUNTING OF FINANCIAL RESULTS OF OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

The article identifies and summarizes the modern interpretation of the essence of financial results in the normative legal acts and scientific publications. The peculiarities of agricultural production, influencing the process of accounting of financial results. The directions of improvement of accounting of financial results by introducing a standard form of reference-based, that will enhance the analytic and the correctness of their calculation in agricultural enterprises.

Keywords: financial results, profit, loss, income, expenditure, agricultural enterprise.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У процесі управління сільськогосподарським підприємством найбільш важливу роль відіграє інформаційне забезпечення оперативного прийняття рішень, якість якого визначається раціональною організацією системи бухгалтерського обліку. Особливості сільськогосподарського виробництва накладають свій відбиток на бухгалтерський облік усіх господарських операцій і процесів підприємства, зокрема на облік його фінансових результатів. Це пов'язане перш за все з тим, що у виробничому процесі ключову роль відіграють живі організми та продукти їх життєдіяльності, оцінка і облік яких мають свою специфіку. Тому нині як для науковців, так і для

фахівців з бухгалтерського обліку проблема забезпечення достовірності обліку фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах стоїть дуже гостро і є надзвичайно актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою бухгалтерського обліку та аудиту фінансових результатів та питанням достовірності їх відображення у фінансовій звітності присвячено широкий спектр наукових праць. Вагомий внесок у дослідження цих питань зробили такі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, С.Ф. Голов, Н.П. Кондраков, П.А. Костюк, В.Г. Лінник, В.В. Сопко. Економічний зміст фінансових результатів, особливості їх обліку досліджували:

О.О. Бабицька, М.В. Патарідзе-Вишинська, Г. Сиротюк, М.Є. Скрипник, Н.В. Шульга та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. І хоча напрацювань у цьому напрямі здійснено дуже багато, й нині залишаються дискусійними питання особливостей бухгалтерського обліку фінансових результатів у сільському господарстві, специфіки визнання доходів і витрат від біологічних перетворень, а також недостатньо вивчені сутність і причини виникнення збитку та процес їх бухгалтерського обліку.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження й узагальнення особливостей бухгалтерського обліку фінансових результатів в сільськогосподарських підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головною метою створення комерційного підприємства та запорукою його успішного функціонування є отримання позитивного кінцевого фінансового результату – прибутку. Саме фінансовий результат є визначальною економічною категорією та головним вимірником ефективності роботи підприємства. Об'єктивне та правильне визначення фінансових результатів особливо в галузі сільського господарства завжди було предметом наукових дискусій як серед науковців, так і серед фахівців-практиків.

Категорія «фінансові результати» характеризується через поняття прибутку та збитку. Варто зазначити, що науковці, досліджуючи сутність фінансових результатів зосереджують увагу переважно на прибутку. Збиток виступає як антипод прибутку і переважно залишається поза увагою. На нашу думку, не менш важливе значення має аналіз причин збитку та виявлення можливих помилок і неточностей в методиці обліку доходів, витрат і фінансових результатів, що до нього призвели. А часто підприємства навіть свідомо приховують реальну суму прибутку, занижуючи її чи перетворюючи на збиток з різною метою (ухилення від сплати податків, фіктивне банкрутство тощо).

Саме тому можна без перебільшення стверджувати, що протягом усього періоду розвитку і удосконалення облікового процесу головною метою бухгалтерського обліку визнавалося об'єктивне і достовірне визначення фінансових результатів, порядок формування прибутку, виявлення та розкриття причин виникнення збитків.

Перші визначення прибутку збігалися зі значенням валового доходу, який за індиві-

дуалістичною системою розподілу поділявся на три категорії: доходи від капіталу, доходи від землі та доходи від праці. Вважалося, що кожен із видів доходів є обов'язковою винагородою для одержувача за надані ним послуги у народному господарстві. З розвитком самого бухгалтерського обліку з'являлося і трактування фінансового результату з облікової точки зору [1].

Даючи визначення категорії «фінансові результати» з точки зору бухгалтерського обліку, науковці, як правило, зосереджують увагу на методиці його розрахунку і характеризують її як результат зіставлення доходів підприємства з його витратами.

Так, на думку В.В. Сопка, фінансовий результат – прибуток (збиток) від конкретного виду діяльності (виробничої, надання послуг або торгової) визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку) адміністративних витрат та витрат на збут відповідного виду діяльності [2, с. 438].

Як стверджує Н.М. Ткаченко, фінансові результати є відображенням доходів діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності [3]. Таку ж позицію підтримує і Ф.Ф. Бутинець та пропонує під прибутком розуміти різницю між доходами від певної діяльності й витратами на її здійснення [4, с. 513].

Лаконічно і повною мірою характеризує категорію «фінансові результати» визначення, сформульоване М.В. Патарідзе-Вишинською: «прибуток – це чистий дохід, який виражений у грошовій формі, суб'єкта господарської діяльності, і характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності та являє собою різницю між усіма доходами і пов'язаними з ними витратами» [1].

У національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» надано такі визначення прибутку і збитку:

- прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати;
- збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати [5].

В рамках дослідження розглянемо фінансові результати до оподаткування великих та середніх підприємств України у розрізі видів економічної діяльності (табл. 1).

Як бачимо, більшість підприємств у галузі сільського, лісового та рибного господарства (87,5 %) за результатами I півріччя 2016 р. отримали прибуток, а лише 12,5 % – збиток.

Таким чином, сальдо фінансового результату становило лише 87,5 млн грн. А якщо взяти до уваги, що галузь сільського господарства є провідною в українській економіці, то це свідчить про низьку ефективність роботи підприємств. Неабияку роль в цих процесах відіграє система бухгалтерського обліку, тому подальші дослідження спрямуємо на висвітленні шляхів та напрямів забезпечення достовірності обліку фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах.

Завдання бухгалтерського обліку фінансових результатів полягає у визначенні кількісних і якісних параметрів фінансового результату: прибуток чи збиток; формування даних щодо фінансових результатів для потреб складання фінансової звітності й податкових декларацій; інформаційне забезпечення порядку розподілу прибутку та здійснення операцій щодо розрахунків за сумами належних до бюджету податків та обов'язкових платежів, з акціонерами та засновниками за нарахованими їм дивідендами, формування резервів власного капіталу тощо (табл. 1) [6].

Достовірність формування фінансового результату є основою принципів і правил бухгалтерського обліку, обов'язкове дотримання яких вимагає законодавча база, зокрема, концептуальні основи складання та подання фінансових звітів, міжнародні стандарти фінансової звітності, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», План рахунків, Інструкція про застосування плану рахунків, національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, накази Міністерства статистики тощо. Визнані доходи класифікуються в бухгалтерському обліку згідно з вимогами П(С)БО 15 «Дохід». Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності визначає положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [7]. У плані рахунків для обліку фінансових результатів підприємства передбачений рахунок 79 «Фінансові результати». У відповідності до загально визначеної класифікації видів діяльності в нормативно-методологічній і законодавчій базі з бухгалтерського обліку, рахунок 79 має такі субрахунки:

- 791 – «Результат операційної діяльності»;
- 792 – «Результат фінансових операцій»;
- 793 – «Результат іншої діяльності».

За дебетом рахунку 79 «Фінансові результати» відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, також

належна сума нарахованого податку на прибуток, за кредитом – суми в порядку закриття рахунку обліку доходів. Кредитове сальдо на рахунок 79 при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» [3, с. 711]. У загальному вигляді порядок формування фінансових результатів на рахунках бухгалтерського обліку можна зобразити схематично (рис. 1).

Отже, формування фінансових результатів відбувається шляхом зіставлення доходів від операційної, фінансової та іншої звичайної діяльності з відповідними витратами за певний період часу. Згідно з національним планом рахунків для обліку доходів передбачено рахунок 7 класу, для обліку витрат обов'язковим є застосування рахунків 9 класу, необов'язковим – 8 класу «Витрати за елементами».

Таким чином, на розмір отриманих підприємством фінансових результатів (прибутку або збитку) впливає достовірність та об'єктивність визнання доходів і витрат підприємства.

Згідно П(С)БО 15, доходи визнаються під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [8].

У відповідності до норм П(С)БО 16, витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені. Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені [9].

Для обліку доходів та витрат підприємства Планом рахунків передбачені 7, 8 та 9 класи рахунків. Розглянемо в загальному вигляді їх призначення та специфіку. Клас 7 має назву «Доходи і результати діяльності» та призначений для накопичення й узагальнення інформації про доходи і фінансові результати підприємства. Рахунки цього класу відо-

Таблиця 1
Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності за січень-червень 2016 року¹

Вид діяльності	Фінансовий результат (сальдо)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		У % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	У % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
Усього	62949,8	65,4	187173,2	34,6	124223,4
сільське, лісове та рибне господарство	87,5	87,5	614,9	12,5	527,4
промисловість	3761,0	63,5	59399,7	36,5	55638,7
будівництво	-634,5	64,2	1677,3	35,8	2311,8
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	5713,3	71,8	23996,3	28,2	18283,0
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	7395,6	57,0	12862,3	43,0	5466,7
тимчасове розміщування й організація харчування	-206,2	60,1	349,3	39,9	555,5
інформація та телекомунікації	717,2	64,4	5359,2	35,6	4642,0
фінансова та страхова діяльність	23016,1	69,4	47894,9	30,6	24878,8
операції з нерухомим майном	-4557,3	50,1	2941,8	49,9	7499,1
професійна, наукова та технічна діяльність	28360,7	66,6	30408,2	33,4	2047,5
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	304,4	67,5	1206,4	32,5	902,0
освіта	59,6	67,9	69,4	32,1	9,8
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	19,4	72,2	240,0	27,8	220,6
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-1171,6	36,8	64,6	63,2	1236,2
надання інших видів послуг	84,6	80,4	88,9	19,6	4,3

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції. За видом економічної діяльності «Сільське, лісове та рибне господарство» інформацію наведено без урахування рослинництва, тваринництва та змішаного сільського господарства, які відслідковуються тільки в річній звітності.

бражають доходи в розрізі видів діяльності. Останній рахунок 7 класу – 79 «Фінансові результати» призначений для визначення фінансового результату – прибутку або збитку. Усі рахунки 7 класу є пасивними, винятком є лише рахунок 79 «Фінансові результати» (активно-пасивний) та субрахунок 704 «Вирахування з доходу» (контрпасивний). Ведення обліку із застосуванням рахунків 7 класу є обов'язковим згідно з Інструкцією до застосування Плану рахунків.

На відміну від цього, підприємства самостійно приймають рішення щодо застосування чи не застосування рахунків 8 класу. Він має

назву «Витрати за елементами» і призначений для накопичення й узагальнення інформації про витрати підприємства в розрізі окремих елементів затрат. Всі рахунки цього класу є активними і списуються в дебет рахунку 79.

Ведення рахунків класу 9 «Витрати діяльності» також є обов'язковим для комерційних підприємств з метою обліку витрат підприємства у розрізі видів діяльності. Рахунки цього класу є активними.

В сільськогосподарських підприємствах, крім розглянутих вище норм і правил ведення бухгалтерського обліку існують і суттєві особливості формування фінансових результа-

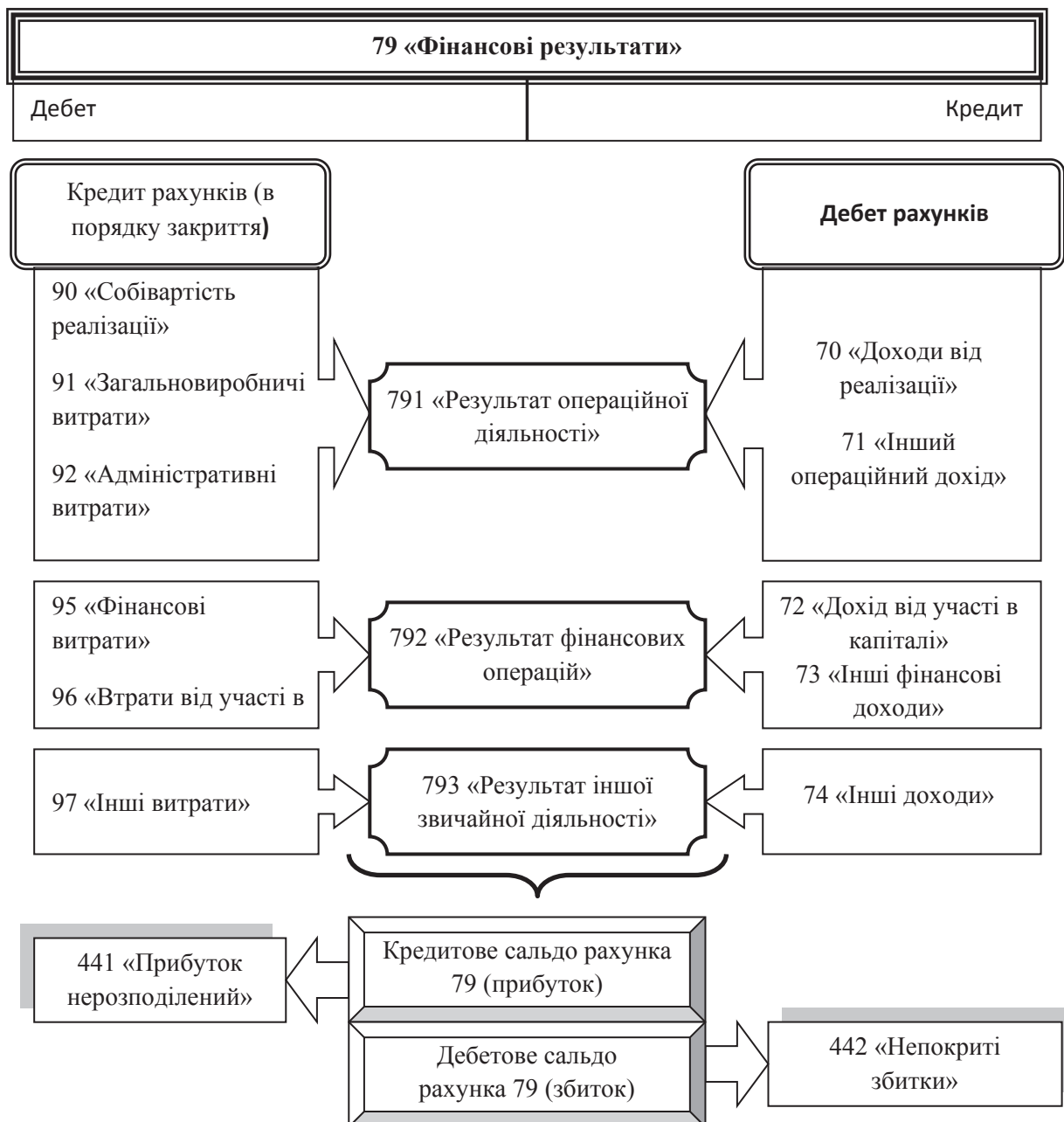

Рис. 1. Порядок формування фінансових результатів на рахунках бухгалтерського обліку
Джерело: узагальнено автором (згідно Плану рахунків)

тів, які зумовлені прийнятим П(С)БО 30 «Біологічні активи» [10]. Згідно з п. 19 П(С)БО 30 «Біологічні активи» до складу фінансових результатів агроформувань входять:

– фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів;

– фінансовий результат від реалізації запасів – сільськогосподарської продукції та біологічних активів, оцінка яких здійснюється за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на місці продажу;

– фінансовий результат від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату балансу, оцінка яких здійснюється за справедливою вартістю, за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу [10].

Як цілком справедливо зауважують О.М. Галицький і В.Г. Кожем'якіна, П(С)БО 30 «Біологічні активи» хоч і містить основні принципи визначення фінансового результату сільськогосподарської діяльності, проте загальна методика визначення фінансових результатів не сформована та не зовсім відповідає реальній моделі ринкової економіки в країні. Адже фінансовий результат передбачено визначати не після реалізації сільськогосподарської продукції, а відразу після її одержання від виробництва У всіх же інших галузях економіки фінансовий результат визначається на стадії реалізації, а не виробництва продукції. Крім того, існують вагомні суперечності між П(С)БО 30 та іншими нормативно-правовими актами, що регламентують ведення бухгалтерського обліку аграрними формуваннями, зокрема з методикою калькулювання собівартості продукції агроформувань відповідно

до Методичних рекомендацій з обліку витрат і калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції № 1315 [11].

З цього приводу Сиротюк Г. зауважує, що вказана методика призводить до умовності визначення фінансових результатів сільськогосподарських підприємств, оскільки ринкову вартість визначають досліджені сільськогосподарські підприємства формально, здебільшого обчислюючи фінансовий результат від основної діяльності, тобто від продажу безпосереднього продукту виробництва. Однак із введенням у дію П(С)БО 30 підприємства найчастіше отримують від основної діяльності або нульовий фінансовий результат, або збиток через порівняння доходу від реалізації зі справедливою вартістю продукції, що наближена до доходу [12].

Аналіз фінансових результатів діяльності сільськогосподарського підприємства «Маяк» (табл. 2) дозволив виявити, що розмір прибутку від звичайної діяльності за останні роки має тенденцію до суттєвого зростання. За три роки його розмір з 500 тис. грн зріс до 6,3 млн грн, тобто у 12,6 разів. Збільшився також і розмір чистого доходу та собівартості (на 92,4 та 48,5 % відповідно), що обумовило зростання валового прибутку більш ніж у 4 рази.

Розраховані показники фінансового стану вказують на підвищення рівня платоспроможності і ліквідності підприємства вище нормативних значень. Відбулось також зниження коефіцієнта фінансового левериджу на 66,4%, що позитивно позначилось на рівні фінансової стійкості. Також дуже стрімко зросла рентабельність: з 6,7 % у 2013 р. до

Таблиця 2

**Динаміка фінансових результатів діяльності та показників фінансового стану
СТОВ «Маяк» Чугуївського району Харківської області, 2013-2015 рр.**

Показник	2013	2014	2015	2015 у % до 2013 р.
Чистий дохід	9049	11900	17411	192,4
Собівартість	7514	8435	11159	148,5
Валовий прибуток (збиток)	1535	3465	6252	407,3
Фінансові результати від операційної діяльності	736	1985	6489	у 8,8 разів
Фінансові результати від звичайної діяльності	500	1605	6300	у 12,6 разів
Коефіцієнт платоспроможності	7,54	25,77	18,94	251,2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,05	0,56	0,77	у 15,3 разів
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,24	1,02	2,66	у 11,1 разів
Коефіцієнт загальної ліквідності	3,16	9,79	11,57	366,2
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,286	0,161	0,096	33,6
Рівень рентабельності, %	6,7	19,0	56,5	у 8,5 разів

Джерело: розрахунки автора за даними фінансової звітності підприємства

56,5% у 2015 р. Отже, зростання фінансових результатів за досліджений період обумовило вагоме покращання платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та рентабельності дослідженого підприємства. Неабиякий внесок у цьому належить раціонально організованій системі бухгалтерського обліку й обраній підприємством облікової політиці (табл. 2).

Як відомо, бухгалтерськими документами з обліку фінансових результатів, є довідки або розрахунки бухгалтерії, які складаються в довільній формі. У бухгалтерській довідці-розрахунку визначається фінансовий результат за даними рахунка 79 «Фінансові результати», отриманий прибуток в обліку (як кредитове сальдо за рахунком 79) відображають бухгалтерським записом Дебет рахунка 79 «Фінансові результати» – Кредит субрахунку 441 «Прибуток нерозподілений». Натомість, дебетове сальдо рахунку 79 списується як непокриті збитки кореспонденцією Дебет субрахунку 442 «Непокриті збитки» – Кредит рахунка 79 «Фінансові результати».

Застосування бухгалтерської довідки у довільній формі сільськогосподарськими підприємствами є суттєвим методичним недоліком, особливо зважаючи на специфіку визначення їх фінансового результату.

Як цілком слушно наполягають науковці [13, 14], необхідно є розробка типової для сільськогосподарських підприємств форми бухгалтерської довідки-розрахунку, яка надасть аналітичності та наочності розрахунку й забезпечить відсутність помилок при віднесенні тих чи інших витрат і доходів. Таку форму розрахунку можна також використовувати для своєрідного контролю формування та обліку фінансових результатів, а також у процесі складання форми № 2 фінансової звітності «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Розроблений для цих цілей зведений обліковий документ повинен заповнюватися за даними регістрів синтетичного обліку та обо-

ротно-сальдових відомостей у розрізі рахунків та субрахунків доходів і витрат, які використовуються в робочому плані рахунків конкретного підприємства.

Висновки з цього дослідження. На розмір майбутніх фінансових результатів сільськогосподарських підприємств впливають економіко-політичні, ринкові, зовнішньоекономічні та інші чинники а також сили природи (клімат, погодні умови тощо), що суттєво підвищує ризик отримання підприємством збитків і при організації бухгалтерського обліку фінансових результатів має бути враховано можливі резерви їх покриття. Аналіз фінансових результатів до оподаткування великих та середніх підприємств у галузі сільського господарства показав, що розмір прибутку прибуткових підприємств за I півріччя 2016 р становить 614,9 млн грн, розмір збитку збиткових підприємств – 527,4 млн грн. Дослідження фінансових результатів СТОВ «Маяк» Чугуївського району Харківської області показало їх швидке зростання за період 2013-2015 рр. та обумовлене цим покращання фінансового стану.

Щодо недоліків бухгалтерського оформлення процесу формування фінансових результатів сільськогосподарських підприємств варто наголосити, що застосування бухгалтерської довідки в довільній формі для цих цілей варто замінити на документ типової форми. Адже часто бухгалтерська довідка з визначення фінансових результатів має вигляд папірця з величезною кількістю правок і навіть іноді не підшивається в папку з документами, що оформляються в кінці року, а зберігається в столі головного бухгалтера. Це має надзвичайно важливе значення, оскільки, як ми уже стверджували, саме правильне і достовірне визначення фінансових результатів є основною метою бухгалтерського обліку, а правильна його організація позитивно вплине на зміцнення економічного стану будь-якого підприємства аграрного сектора економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Патарідзе-Вишинська М. В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід [Електронний ресурс] / М. В. Патарідзе-Вишинська // Економіка. Управління. Інновації. – 2010. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2010_2_33.
2. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник / В. В. Сопко. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.
3. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. / Н. М. Ткаченко 5-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2011. – 976 с.
4. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / за редакцією проф. Ф. Ф. Бутинця. – 5-е вид. доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 726 с.

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.13 р. № 73. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
6. Лагодієнко Н. В. Облік і контроль фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах / Н. В. Лагодієнко, В. М. Ковальчик // Бізнес-навігатор. – 2014. – № 1(33). – С. 167-172.
7. Галицький О. М. Особливості обліку фінансових результатів сільськогосподарської діяльності та їх відображення в фінансовій звітності / О. М. Галицький, В. Г. Кожем'якіна // Аграрний вісник Причорномор'я. Економічні науки. – 2014. – Вип. 75. – С. 46-49.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
11. Галицький О.М. Особливості обліку фінансових результатів сільськогосподарської діяльності та їх відображення в фінансовій звітності / О.М. Галицький, В.Г. Кожем'якіна // Аграрний вісник Причорномор'я. Економічні науки, випуск № 75. – 2014. – С. 67–72.
12. Сиротюк Г. Аналіз та облік фінансових результатів сільськогосподарських підприємств / Г. Сиротюк, к.е.н., К. Сиротюк // Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер: Економіка АПК. – 2013. – № 20(1). – С. 147-153. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2013_20\(1\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2013_20(1)_25).
13. Кучеркова С. О. Облік фінансових результатів у сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / С. О. Кучеркова. – К., 2008. – 21 с.
14. Ксьонжик І.В. Особливості обліку фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах / Ксьонжик І. В., Василькова М. В. // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. – № 4(20). – С. 149–51.